

Motion till riksdagen 2007/08:Ub435

av Finn Bengtsson och Marie Weibull Kornias (m)

Samarbetet mellan skola och näringsliv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättrat samarbete mellan skola och näringsliv.

Bakgrund

Vår industri och vårt näringslivs konkurrenskraft bygger på rätt utbildat och väl utbildat folk. Skolan, både grundskola, gymnasium och högskola/universitet, är därför den viktigaste leverantören alla kategorier till industri och näringsliv. Kommunerna och staten skall leverera tjänsten skola och högre utbildning. Skolan och högskolor/universitet skall leverera en produkt – utbildade elever med olika typer och nivåer på examina samt forskare. Sverige är ett av de rikaste länderna som också satsar mest av sin BNP på utbildning, men vi får inte världens bästa skola eller högre utbildning i retur för skattepengarna. Vari kan problemet ligga och hur kan detta eventuellt lösas genom ett närmare samarbete mellan skolan och industri/näringsliv?

Probleminventering

Vi tror att mycket av denna problematik har sin upprinnelse i försummandet av den svenska grundskolan och gymnasiet under en lång rad av år av tidigare socialdemokratiska regeringar. I till exempel Östergötland har 24 procent av eleverna i grundskolan inte uppnått godkända betyg i ett eller flera ämnen, samtidigt som 28 procent av länets 20-åringar inte har en fullgjord gymnasieutbildning. Denna brist på kompetens fortplantar sig tyvärr också lätt upp i systemet för dem som antas till postgymnasial utbildning. I kombination med

Fel! Okänt namn på

den massarbetslöshet som orsakats av en av tidigare regeringar förd politik, vilken även drabbat akademiker, så har – kort sagt – incitamenten för att genomföra en bra utbildning för framväxande generationer i Sverige kommit att nästa helt utebli.

Är det rimligt att vi som skattebetalare och föräldrar skall acceptera detta? Är det rimligt att den industri och näringsliv, som också bidrar med skattemedel, skall acceptera ett så högt produktionsbortfall av någon annan produkt, när vi sammantaget står för 100 procent av kostnaderna. Svaret på denna retoriska fråga blir förstås ett rungande NEJ, men hur skall problemet lösas? Här krävs insatser inte bara av regering/riksdag och regional/lokalpolitiker och skolan/universiteten själva, utan industrin och näringslivet måste ges möjlighet till att spela en mera aktiv roll.

Förslag till problemlösning

Den nyttillträdda alliansregeringen har i expressfart satt igång med ett omfattande reformarbete för att förbättra kvaliteten och genomströmningen av godkända elever på grundskolans och gymnasiets område. Detta är utmärkt, och mer av denna vara är varslat även för högre utbildning och forskning. På detta sätt tar nu politikerna ett viktigt ansvar, vilket kommer att göra att även skol- och högskole- samt universitetsansvariga snart erbjuds många av de verktyg som hittills fattats dem men som behövs för att vi tillsammans skall lyckas överföra reformernas intentioner till praktisk verklighet.

Men man kan samtidigt gå ett steg längre och mera aktivt blanda in avnämarna av utbildning, industrier och näringsliv och deras olika branschorganisationer. Dessa aktörer har vanligen kommit att se på skolan och universiteten som leverantörer av den personal de behöver, men också som leverantörer som inte kan bytas ut, förändras eller närmare samverka med aktörerna själva. Så måste det inte vara.

Våra många företagare, stora som små, borde på ett tidigare stadium än som är vanligt idag kunna gå in och erbjuda hjälp med praktikplatser, eller att på annat sätt hjälpa till att visualisera betydelsen av också goda kunskaper i de teoretiska ämnena för eleverna i relation till industrins och näringslivets behov. Sådan relevans och därmed studiemotivation kan vara svår för eleverna att förstå och inhämta från läroböckerna i exempelvis matte, engelska och kemi/biologi. Men den nytta en företagare illustrativt och enkelt förklara på mycket kort tid på plats i sin verklighet för även en ung person. Man kan till exempel lätt inse att en montör som visar på hur man med utnyttjande av matematiskt och tekniskt kunnande kan koppla samman maskiner för miljontals kronor ofta har betydligt lättare än skolläraren för att få den unge eleven att förstå värdet av sådan kunskap. En annan elev som exempelvis får se hur en order i praktiken inhämtas från Asien eller Kina via telefon, brev, fax eller e-post inser säkert betydelsen av att kunna kommunicera på engelska eller annat främmande språk bättre än framför sina glos-, grammatik- och läseböcker för att lära samma språk. Eleven som får se hur reningsverket som

Fel! Okänt namn på

biologiskt kan avskilja och sedan sedimentera smuts och förorenat vatten till rikliga mängder rent vatten förstår säkert också betydelsen av kunskapen från små experiment i skolan till möjligheten för en sådan process användbarhet i stor skala för att värna naturen.

Ja, exemplen kan göras närmast oändliga på hur denna typ av praktiska applikationer av teori kan bli till bra hjälp i händerna på lärarna. Men sådan praktik och studiebesök skall inte enbart vara förbehållen eleverna. Lärarna borde också få åtminstone ett par dagar per år då de kan vara ute på vanliga arbetsplatser i industri och näringsliv för att hämta in denna typ av pedagogiskt stöd för att förbättra sin undervisning. För att, till sist, göra cirkeln sluten borde också företagarna kunna komma mer frekvent till skolorna för att primärt själva få lära sig mer om hur skolan och undervisningen fungerar, och därmed för att anpassa den praktiska nyttan de kan påvisa på sina företag på bästa sätt i förhållande till hur undervisningen bedrivs.

Genom ett samlat sådant här grepp att närma skolans elever, lärare och företagare och dessas vardagliga verksamheter med varandra tror vi att den grundskola och gymnasium som nu genomgår annan avgörande strukturell förändring parallellt kan knyta "leverantören av kunskap" närmare "mottagaren av leveransen". Samtidigt som vi är övertygade om att på detta sätt både kvaliteten på undervisningen och kvalitet och kvantitet av inlärandet ökar, så förväntar vi oss att attityder och förväntningar mellan elever, skola och industri och näringsliv påtagligt kan förbättras.

Stockholm den 3 oktober 2007

Finn Bengtsson (m)

Marie Weibull Kornias (m)